

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 804/00-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2000 predbežne prerokoval návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania o výklad čl. 93 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 1 a 2, čl. 30 ods. 2 a 4 a v spojení s čl. 73 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania o výklad čl. 93 ods. 3 v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 1 a 2, čl. 30 ods. 2 a 4 a v spojení s čl. 73 Ústavy Slovenskej republiky **o d m i e t a** pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 25. septembra 2000 doručený návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“) označený ako „Návrh na začatie konania podľa čl. 128 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o výklad čl. 93 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky“.

Za ďalšieho účastníka konania navrhovateľ označil prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“) a za dôkaz existencie právne relevantného sporu o výklad čl. 93 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) označil jeho rozhodnutie o vyhlásení referenda č. 286/2000 Z. z. z 5. septembra 2000 uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 6. septembra 2000. Podľa navrhovateľa prezident vykonávajúci ústavnú právomoc vyhlasovať referendum v zmysle čl. 102 ods. 1 písm. m) ústavy „vydaním citovaného rozhodnutia o vyhlásení referenda zásadne zasiahol do postavenia Národnej rady Slovenskej republiky vyplývajúceho z príslušných ustanovení ústavy, čím sa súčasne dotkol aj postavenia (práv a povinností) poslancov.“ Navrhovateľ tvrdí, že predmetom sporu medzi účastníkmi konania je výklad obsahu ustanovenia čl. 93 ods. 3 a jeho aplikácia vedúca k vyhláseniu referenda.

Predmetom návrhu navrhovateľa na podanie výkladu ústavného zákona bol čl. 93 ods. 3 ústavy, ktorý uvádza: „Predmetom referenda nemôžu byť základné práva a slobody, dane, odvody a štátny rozpočet.“

Z dôvodov uvedených vo svojom návrhu navrhovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí návrhu na konanie vydal uznesenie nasledovného znenia: «Ustanovenie čl. 93 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1, s čl. 2 ods. 1 a ods. 2, s čl. 30 ods. 2 a 4 a v spojení s čl. 73 Ústavy Slovenskej republiky neumožňujú, aby prezident Slovenskej republiky vyhlásil referendum, ktorého predmetom je skrátenie volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky na základe otázky: „Ste za to, aby sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla na tomto ústavnom zákone: volebné obdobie Národnej rady Slovenskej republiky, zvolenej v roku 1998 sa končí dňom volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré sa vykonajú do 150 dní odo dňa vyhlásenia výsledkov referenda?“.»

II.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľa na podanie výkladu čl. 93 ods. 3 v spojitosti s ďalšími označenými článkami ústavy ústavný súd skúmal, či sú splnené jeho všeobecné náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), osobitné náležitosti upravené v § 47 citovaného zákona a či neexistujú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona.

Jednou zo zákonom ustanovených podmienok, ktoré musia byť splnené pre prijatie návrhu o výklad ústavného zákona podľa čl. 128 ods. 1 ústavy, je preukázanie spornosti veci. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 20/94, I. ÚS 7/96 a I. ÚS 61/96) „Ústavný súd Slovenskej republiky je v konaní o výklad ústavných zákonov, ak je vec sporná, viazaný návrhom oprávneného subjektu v rozsahu, v ktorom bolo preukázané, že je vec sporná.“

Preukázaniu spornosti výkladu ústavného zákona v rámci predbežného prerokovania každého návrhu o výklad ústavného zákona však predchádza určenie okruhu tých otázok, ktoré môžu byť predmetom konania o výklad ústavného zákona pred ústavným súdom (pretože tvoria predmet úpravy ústavného zákona) a vylúčenie okruhu tých otázok, ktoré nemôžu byť predmetom konania o výklad (pretože netvoria predmet úpravy ústavného zákona). Po zistení a ustálení okruhu otázok, ktoré môžu byť predmetom konania o výklad ústavného zákona (a v jeho rámci), ústavný súd skúma, či ohľadom ich výkladu došlo k sporu medzi účastníkmi konania o výklad ústavného zákona, ak je vec sporná (I. ÚS 61/96, II. ÚS 30/97).

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľa o výklad čl. 93 ods. 3 najprv určil okruh tých otázok, ktoré nemôžu tvoriť predmet konania

o výklad ústavného zákona, pretože nie sú predmetom ústavnej úpravy čl. 93 ods. 3 ústavy.

Ústava priznáva právomoc vyhlásiť celoštátne referendum výlučne prezidentovi. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že čl. 93 ods. 3 ústavy obsahuje ústavný príkaz, ktorý prezident musí rešpektovať pri posudzovaní otázky, či obsah petície zodpovedá ústave. Tento článok však neupravuje aj postup prezidenta, ktorý nasleduje po preskúmaní podmienok, splnenie ktorých je nevyhnutné na vyhlásenie referenda alebo na odmietnutie vyhlásiť referendum tak, ako to tvrdil navrhovateľ vo svojom návrhu o výklad ústavného zákona.

Procesný postup predchádzajúci rozhodnutiu prezidenta o vyhlásení referenda alebo o odmietnutí vyhlásiť referendum netvorí predmet ústavnej úpravy, ale je predmetom zákonnej úpravy (§ 1c ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 564/1992 Zb. o spôsobe vykonania referenda v platnom znení). Ako ústavný súd už rozhodol, procesy predchádzajúce prijatiu rozhodnutia podľa čl. 102 písm. a) až r) ústavy nie sú vo všeobecnosti predmetom ústavnej úpravy v Slovenskej republike, hoci môžu byť predmetom zákonnej či inej úpravy. Nie je preto možné, aby v ich dôsledku vznikol spor o výklad ústavného zákona v zmysle čl. 128 ods. 1 ústavy (I. ÚS 51/96).

Nakoľko označený postup prezidenta nie je súčasťou ani čl. 93 ods. 3 a ani žiadneho z ďalších článkov ústavy, výklad ktorých navrhovateľ požadoval v spojitosti s čl. 93 ods. 3, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľa nezistil existenciu sporu ani vo vzťahu k ostatným článkom ústavy, ktoré navrhovateľ označil vo svojom návrhu na začatie konania o výklad ústavných zákonov.

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľa nezistil existenciu sporu vo vzťahu k označeným článkom ústavy a pretože preukázanie spornosti veci je jednou zo zákonom predpísaných náležitostí každého návrhu na začatie konania o výklad ústavných zákonov, bolo potrebné jeho návrh odmietnuť pre

nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.